

Aaviste AVVIISI

Ylä-Savon Auvisten sukuseura ry:n julkaisu

2018

Aaviste Auvisi 2018

Sisällys

- 3 Puheenjohtajan palsta
- 4 Tervetuloa Mikkeliin!
- 6 Mitä, miksi, missä, Mikkelissä?
- 10 Sukuseura alkutaipaleella
- 12 Kirjoitusharrastus palkittiin

Jäsenlehden julkaisija:	Ylä-Savon Auvisten sukuseura ry, www.sukuseura-auviset.fi
Vastaava päätoimittaja:	Heikki Auvinen
Muut kirjoittajat:	Eeva-Leena Kainulainen, Sinikka Auvinen, Airi Havve
Kansikuva:	Aarne reissulla lisalmessa. Vaatteet ja kengät ovat isän tekemät, vain hattu on ostettu. Näin omatoimisesti on siihen aikaan lapset puettu.
Taitto:	Anni Kainulainen

Puheenjohtajan palsta

SUKUMME VARHAISHISTORIAAN aina 1500-luvun alkupuolelle, ruotusotamies Erkki Auvisen esivanhempiin ja meidän yhteys muihin Auvisiin on saatu selvitystä. Kirkonkirjojen ja muiden lähteiden lisäksi sukulaisuus Etelä-Savon Auvisiin on varmistunut DNA-testien perusteella. DNA-testattuja Auvisia on nyt viisi, kaksi Ylä-Savolaista, kaksi Etelä-Savolaista ja yksi Karjalasta. Selvitystä edesauttoi, että Etelä-Savon Auvisilla oli omista sukuhaaroistaan sukukartat. Sukujuuremme on Etelä-Savon talonpoikaistossa. Joukossa on myös kovin paljon ruotusotamiehiä, rakuunoita, nihtejä. Todennäköisesti sotilasura ei ollut kovinkaan vapaaehtoista, vaan kruunu vaati jatkuviin sotiinsa jatkuvasti uusia sotilaita. Selvityksessä todetaan ilahduttavasti, että Auviset olivat Savon talonpoikaiston hieman paremmin menestynyttä kastia. Selvitys on kokonaisuudessaan sukukirjan päivitysvihkossa, joka toimitetaan kaikille sukukirjan hankkineille.

SUKUKIRJAN PÄIVITYSVIHKKO sisältää myös korjauksia ja lisäyksiä sukutietoihin. Vieläkään ei voi luvata, että kaikki tiedot on oikein, mutta eteenpäin on päästy. Tätä korjaustyötä pitää vain jatkaa ja myös tulee koko ajan uutta tietoa.

TÄNÄ VUONNA TULEE kuluneeksi 20 vuotta siitä, kun sukuseuran perustamisajatus lähti liikkeelle. Siitä meni pari vuotta kun seura perustettiin vuonna 2000.

Heikki Auvinen

Tervetuloa Mikkeliin!

TERVETULOA YLÄ-SAVON AUVISTEN SUKUSEURAN KOKOUKSEEN 28.7.2018!

Ohjelmassa tällä kertaa...

12.00 Ruokailu

13.00 Vuosikokous

14.30 Ari Kolehmaisen esitelmä

ILMOITTAUTUMISIA OTETAAN VASTAAN kesäkuun loppuun asti, ja niitä voi lähettää Sinikka Auviselle osoitteeseen [sinikka.auvinen \(at\)outlook.com](mailto:sinikka.auvinen(at)outlook.com). Muista mainita osallistujien nimien lisäksi mahdolliset allergiat ja jatkokuljetustarpeet Mikkelin asemalta. Tapahtuma järjestetään Kenkäverossa, Pursialankatu 6, 50100 Mikkeli.

KOSKA SUKUSEURA HALUAA KANNUSTAA kaikkia jäseniään osallistumaan, sukuseura tukee jokaista aikuista osallistujaa 31,5 eurolla. Ruokailun ja tapahtuman muiden kustannusten omavastuuksi jää siis vain 10 euroa. Alle 12-vuotiaat pääsevät ilmaiseksi.

Ota siis mukaan perheesi ja tule tapaamaan niin läheisempiä kuin kaukaisempia sukulaisia!

Vuosikokouksen agendaan ehtii vielä vaikuttaa!

Kokouksessa käsitellään sukuseuran sääntöjen § 9 mukaiset asiat.

9§ VUOSIKOKOUS

Seuran vuosikokouksessa käsitellään seuraavat asiat:

Kokouksen avaus

Valitaan kokouksen puheenjohtaja, sihteeri, kaksi pöytäkirjan tarkastajaa ja tarvittaessa kaksi ääntenlaskijaa

Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Hyväksytään kokouksen työjärjestys

Esitetään seuran tilinpäätökset, vuosikertomukset ja toiminnantarkastajien lausunnot vuosikokousten väliseltä ajalta

Päätetään tilinpäätösten vahvistamisesta ja vastuuvapauden myöntämisestä tili- ja vastuuvollisille

Vahvistetaan toimintasuunnitelma, tulo- ja menoarviot sekä liittymis- ja jäsenmaksut seuraavalle toimikaudelle

Valitaan hallituksen puheenjohtaja, varapuheenjohtaja sekä muut jäsenet

Valitaan kaksi toiminnantarkastajaa ja heille kaksi varamiestä seuraavaksi toimikaudeksi

Käsitellään muut kokouskutsussa mainitut asiat

Mikäli seuran jäsen haluaa saada jonkin asian seuran vuosikokouksen käsiteltäväksi, on hänen siitä kirjallisesti ilmoitettava niin hyvissä ajoin, että asia voidaan sisällyttää kokouskutsuun! Ilmoituksia ottaa vastaan Heikki Auvinen, [auvinen.heikki \(at\) gmail.com](mailto:auvinen.heikki@gmail.com).

Mitä, miksi, missä Mikkelissä?

Teksti Eeva-Leena Kainulainen

YLÄ-SAVON AUVISTEN SUKUTAPAAMINEN ja vuosikokous järjestetään tulevana kesänä Mikkelissä. Mikkelä valikoitui tapaamispaikaksi kahdesta syystä. Ensinnäkin sukutapaaminen haluttiin tuoda välillä lähemmäs Etelä-Suomessa asuvia sukuseuran jäseniä. Toiseksi, Ylä-Savon Auvisten sukuhaaran juuret näyttävät kulkeutuvan vahvasti nimenomaan Etelä-Savoon, Savonlinna-Mikkeli-seudulle. Tästä olemme voineet lukea viime vuoden Avviisista, sukututkija Ari Kolehmaisien kirjoituksesta, Auvisten alkuvaiheita Savossa. Nyt voikin olla hyvä hetki kaivella esiin viime vuoden lehti, joko paperi- tai sähköisenä versiona.

TAPAAMINEN JÄRJESTETÄÄN Mikkelin keskustan tuntumassa, kauniissa järvimaisemassa, Kenkäverossa. Kenkäveron pitsihuvila toimi vuoteen 1969 asti pappilana. Nykyään siellä toimii pappilaravintola, kahvila sekä kotimaisuudesta tiukasti kiinnipitäviä käsityömyymälöitä. Tutustumisen arvoinen on myös Kenkäveron puutarha-alue.

Tapaamispaikkamme Kenkäveron monivaiheinen historia

KENKÄVERONNIEMEN PAPPILAN HISTORIA juontaa yli 550 vuoden taa. Ensimmäinen papin asumus rakennettiin paikalle 1400-luvun puolivälissä. Se ei tiettävästi ole ollut savupirttiä kummempi. 1800-luvulle saakka Kenkäveronniemi oli saarena ja pappilaan johti vain pieni silta mantereelta. Ken-

käveronniemen pappila on nähnyt niin Mikkelin alueen kuin läntisen että itäisenkin naapurimme vaihteita. Se on kokenut sekä vuosina 1596-97 käydyn Nuijasodan verilöylyn että venäläisten sotajoukkojen hävityksen.

KENKÄVERONNIEMEN PAPPILA on ollut paikkakunnallaan paitsi henkisen ja aineellisen hyvinvoinnin edelläkävijä myös seuraläimän keskus, jossa kulttuurilla oli oma arvostettu asemansa. Kaikki uudet aatteet ja virtaukset otettiin tervetulleina vastaan. Seurapiirielämä oli vilkasta ja kanssakäyminen lähiseutujen kartanoiden kanssa tiivistä. Kesäisin pihassa ja puutarhassa oli iloisia juhlia, joissa tarjottiin muun muassa puutarhan omia tuotteita. Kenkäverossa viihtyi aikoinaan vieraita Mannerheimista maamme eturivin kirjailijoihin.

TÄMÄ VILKAS ELÄMÄNMENO päättyi vuonna 1969 silloisen kirkkoherran muutettua kaupunkiasuntoon. Pappilan rakennukset jäivät lähes heitteille ja päärakennus oli ajoittain jopa kovakouraisessa teollisuuskäytössä. Kenkäveronniemen pappilan rappiokausi koettiin aikana, jolloin perinteille ja vanhan säilyttämiselle ei yleensäkään riittänyt yhteiskunnallista kannatusta. Onneksi arvostuksissa alkoi tapahtua pikkuhiljaa muutoksia, ja keskustelu päärakennuksen säilyttämisestä käynnistyi.

KULTTUURIHISTORIALLISTEesti ARVOKKAAN pappilan renessanssi alkoi parinkymmenen alennusvuoden jälkeen vuonna 1988. Tuolloin Mikkelin kaupunki ja maaseurakunta sopivat maanvaihdesta, jolla pappilan alue siirtyi kaupungille. Myöhemmin kaupunki päätti restauroida päärakennuksen Mikkelin

Mikkelin vaakuna taitaa olla vielä vähän koreampi kuin sukuseuran.

käsi- ja taideteollisuuden ja Savo-Karjalan Marttapiiriliiton käyttösuunnitelman mukaiseksi.

KENKÄVERON NIMESTÄ on monta tarinaa. Yhden tarinan mukaan nimi liittyisi siihen, että entisajan savolaisilla oli tapana panna silloisessa Kenkäveron saarella kengät jalkaan kirkkoon mennessä, ja riisua ne taas kirkosta palatessaan. Nimen on arveltu liittyvän myös lukkarin palkkaan. Papin oli annettava lukkarille vuosittain pari kenkiä ja villasukat palkaksi tuomiokapitulin kirjeiden kuljettamisesta. Ensimmäisen kerran nimi muodossa 'Kengi wero' esiintyy vuodelta 1664 olevassa maantarkastuskirjassa. Nimi lienee tullut sanasta 'gingärd'. Sillä tarkoitettiin keskiajalla verotavaroita, joita tietyn maa-alueen oli kannettava piispalle ja kuninkaalle. Suomennettuna maksusta käytettiin nimitystä 'kinkerivero'.

Kenkäveron päärakennuksen kokoustila on varattu käyttöömme,
ja päivän maittavasta ruokailusta vastaavat talon kokit.

Mitä muuta Mikkeliissä?

MIKÄLI KAIPAAT LISÄVIRIKKEITÄ sukutapaamisen keskustelujen ja kohtaamisten, maittavan ruokailun sekä vuosikokouksen lisäksi, on Mikkeliissä toki myös muuta nähtävää. Kauniin päivän sattuessa kaupungin keskustan vieressä sijaitsevasta Naisvuoren vanhasta vesitornista on hyvät näköalat yli kaupungin. Vesitorni on rakennettu vuosina 1911-1912 ja se on Mikkelin tunneituimpia maamerkkejä. Betonirakenteinen torni on Suomen toiseksi vanhin varsinainen vesitorni, pelkästään näkötorina vesitorni on ollut vuodesta 1953. Torniin on pieni sisäänpääsymaksu.

KAUPUNGIN KESKUSTAN LÄHELLÄ sijaitsee myös Päämajamuseo. Se vaalii talvi- ja jatkosodan aikaisen, Mikkeliin sijoitetun, Suomen armeijan päämajan historiallista perintöä. Rakennuskonservaattorien esiin kaivamien värimallien pohjalta, tiloihin on palautettu sodan aikainen värimaailma. Päämajamuseon tilat ja näyttely kertovat päämajan toiminnan ohella sotavuosien keskeisistä tapahtumista nykYTEKNIKALLA. Päämajamuseon vaihtuvan näyttelyn nimenä on tänä vuonna "Punikki vai lahtari". Ajan-kohtainen näyttely kertoo siitä, miten sisällissota 1918 jakoi kansan kahtia. Viestikeskusmuseo Lokki puolestaan vaalii jatkosodan aikaisen Mikkeliin sijoitetun Suomen armeijan päämajan viestikeskuksen historiallista perintöä. Viestikeskus on sijoitettu Naisvuoreen louhittuun luolastoon.

PÄÄMAJAMUSEO JA VIESTIKESKUS LOKKI sijaitsevat hyvin lähekkäin ja ovat avoinna klo 10-17. Päämajamuseon pääsymaksu aikuiset 6 €, alle 18-v. Ilmaiseksi. Viestikeskus Lokki aikuiset 3 €, alle 18-v. Ilmaiseksi. Yhteislippu molempiin 7 €.

... Kysy kaveria seuraksi!

Sukuseura alkutaipaleella

Teksti Sinikka Auvinen

AUVISTEN SUKUSEURA on pian kaksikymmen vuotias. Aika on hurahtanut kuin siivellä siitä, kun alettiin puuhailla sukuseuran perustamista. Auvisen Martti (ent. Tiehaaran Martti) oli kai se ensimmäisen sysäyksen antaja. Hän alkoi puhua sukuseuran perustamisesta 1997 ja niinpä hän kutsui koolle Auvilan Pekan ja Tervaharjun Tuomon Haapaniemen mökilleen. Siellä oli tehty päätös, että 8.8.1998 Tuomon viisikymmen vuotispäivänä pidetään alustava kokous Tervaharjulla, johon kutsutaan kaksi Auvisten sukuhaaraa.

NIINPÄ SITTEEN sateisen kesän jäljiltä, johon mennessä ei oltu saatu vielä edes kuivia heiniä tehtyä, oli aurinkoinen ja lämmin päivän alku. Pihamaalle oli pystytetty iso ressutelta ja sinne hommattu pöydät ja penkit. Vieraita alkoi valua yhtenään ja en nyt tarkalleen muista, mutta ainakin viisikymmentä henkeä oli. Välillä ropsautti oikein kunnon vesikuuronkin, mutta kukaan ei kastunut teltan suojassa. Alkajaisiksi oli ruokailu Auvisen Eilan ja Paanasen Marjan hyvällä avustuksella. Sen jälkeen puihin sukuseuran perustamisasiaa ja Sirpa sekä Tommi esittivät laulua. Taisi olla Sirpalla Sulkavan valssi ensiesityksenä.

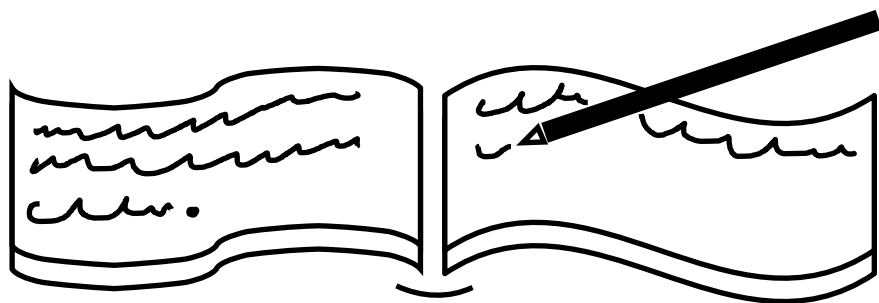
PÄÄTETTIIN KOKOONTUA kahden vuoden päästä uudelleen sukuseuran perustamisen merkeissä. Ala-Auvilaan tehtiin patikoimismatka, suvun alkulähteille, tällä kylällä. Siellä oli mehutarjoilut sekä tutustuminen Lainan erinomaisella tietämyksellä Auvilan vanhaan museoaittaan esiineen. Palattua Tervaharjulle juotiin kakkukahvit Tuomon synttärin kunniaksi ja valokuvattiin porukkaa. Tästä olikin hyvä lähteä itse kunkin huilaamaan mikä minnekin. Illalla kemut jatkuivat saunomisen ja tanssimisen merkeissä. Savusauna lämmitettiin hyvin, jotta lämmintä riitti pitempäänkin saunoa sekä rantasauna oli kuumana. Auvisen Jouko kuljetti naisia rantasaunalle ja yritettiin olla puhemiehinä Joukolle, kun seurassa oli yksi tyttöpäähminen. Kiuruvedeltä saapui Hukkasen Väinö hanureineen Sirpan kaveriksi viihdyttämään yleisöä. Lisäksi Tervaharjun tytöt soittelivat sähköuruilla ja pantiinpa sitä välillä jalalla kori-

asti levyjenkin tahtiin. Välillä otettiin välipalaa sekä juotiin kahvia unohtamatta booliakaan. Ilta sujui rattoisasti puolille öin, jolloin oli vuorossa ilotulitus. Ammuttiin 50 rakettia sarjatulena taivaalle. pauke ja välke oli niin kova, että lehmät olivat ottaneet jalat alleen.

PITÄISKÖ SITTE JATKAA laulun sanoin, että aamulla varhain kun sää oli parhain pelimanni pellossa pötkötti, silimiä hiero ja katseli kieroön, kun isosika vieressä rötkötti... No ei nyt sentään! Pelimanni oli omalla autolla ja mennyt jo menojaan ja meillä havaittu lehmiä lypsylle otettaessa, että makasivat väärällä puolen aita pitkässä heinikossa! Naapuri sitten aikojen päästä ihmetteli, kun heidän pihanmaalleen oli ilmestynyt isoja lehmän läjiä. Olivatpa sitten käyneet lenkin sielläkin ja jättäneet käyntikorttinsa.

MUKAVAT MUISTOT siitä ainakin minulle jäivät! Ja ehkäpä tehdään taas parin vuoden päästä yhtä mukavia muistoja, kun sukuseura on virallisesti kaksikymmen vuotias Käydäänpä sitä ennen Mikkeliissä sukukokoontumisessa ja aina ovat kokoontumiset olleet kesän kohokohtia vaikka aina ei sää ole meitä hellinytkään kuten viime vuonna Vuokatin juttu oli pohjanteeraus sään puolesta, muuten kyllä kaikki järjestelyt ja ohjelma Hyrkkäässä käynteineen oli huippua. Tervetuloa Mikkelin Kenkäveroon sankoin joukoin! Tehdään sukutapaamisistamme uusia elämyksiä!

Kirjoitusharrastus palkittiin

Teksti Airi Havve, o.s. Auvinen, Hirvensalmi

NYT VARTTUNEESSA IÄSSÄ ja työhuolista vapaana on aikaa pohtia monia juttuja ja harrastaa mieleisiä asioita. Yksi ajanvietteeni on lukeminen käsitöiden lisäksi. Entisajan ja historian tapahtumat ovat mielenkiintoisia. Lähi- ja lapsuusaikaan saa kosketuksen myös Avviisista. Ne luen tarkkaan.

ELINA AUTIO mm. kertoi Pekka-veljestänsä. Lapsukainen kaivon pohjalla lastuja keräämässä, kun kaivoa kunnostettiin, ja monet muut tarinat.

MINÄ OLEN VUOSIEN AJAN kirjoittanut Suomen Kirjallisuuden Seuraan entisajoista. Sieltä tulevat aiheet, mistä kirjoitan. Vuodessa on noin kaksituhatta kirjoittajaa. Oli yllätys, kun sain kirjeen ja puhelinsoiton: olen saanut tuhannen euron palkinnon. Tämä tilaisuus oli Rovaniemen kulttuurikeskuksessa, jossa palkinnon saajat julkaistiin. Toinen, pienempi tilaisuus oli Helsingissä, siellä olin.

KALEVALASEURA-SÄÄTIÖN HALLITUS on myöntänyt Teille Kekrinpäivän tunnustuspalkinnon. Yhteensä 1000 euroa myönnettiin ansioistanne perinteen taitajana ja tallentajana sekä Suomalaisen Kirjallisuuden Seuralle lähettämistänne aineistoista. Sydämelliset onnittelut.

HELSINGISSÄ OLI MUKAVA tavata ja keskustella muidenkin palkittujen kanssa. Venäläinen professori tuli 9000 kilometrin päästä vaimonsa kanssa. Hän puhui selvää suomea. Yksi naisopettaja Hankasalmelta, kaksi herraa vielä Jyväskylästä ja Hyvinkäältä.

”Yksi ajanvietteeni on lukeminen käsitöiden lisäksi. Entisajan ja historian tapahtumat ovat mielenkiintoisia. Lähi- ja lapsuusaikaan saa kosketuksen myös Avviisista. Ne luen tarkkaan. ”

PÄÄPALKINNON SAI Helsingin Yliopiston tutkija Ulla Savolainen väitöskirjasta Muisteltu ja kerrottu evakkomatka.

AJATTELEN NYKYAJAN NUORIA, etteivät he voi arvata entisajan touhuista sota-ajan jälkeen. Työ ja niukkuus, ahkeruus.

VANHUSTENHOITO ENNEN JA NYT, siitä kirjoitin pitkät jutut. Äidin ja isän kirjeenvaihto, se myös innosti minua kirjoittamaan. Yhdessä kirjeessä isä kertoo, että kyllä hän rukoilee Jumalaa, että sota lopuisi.

PALJON ON VIELÄ MUISTISSA. Äitini kertoi entisajoista. Minä kuuntelin. Työ sairaalassa on myös kuuntelua.

Facebookissa tapahtuu,
tykkää sukuseuran sivusta!

Sukuseuralla on nyt
myös keskusteluryhmä.

**LIITY
JOUKKOON!**

Ylä-Savon Auvisten sukuseura ry:n jäsenlomake

Ilmoita tällä lomakkeella itsesi ja muut saman ruokakunnan jäsenet sukuseuran jäseniksi. Leikkaa sivu irti ja postita osoitteella :

Pirjo Marttila, Savonkatu 29 11, 74100 IISALMI.

Nimi	
Syntymäaika ja –paikka	
Lähiosoite	
Postinumero ja –toimipaikka	
Puhelinnumero	

Perhejäseniksi liittyvät saman ruokakunnan jäsenet:

Etunimi	Sukunimi	Syntymäaika ja –paikka

Saat myöhemmin viitteellisen pankkisiirtolomakkeen jäsenmaksun maksamiseksi. Jäsenmaksut varsinainen jäsen 15 euroa, puoliso tai muu perheenjäsen 5 euroa.

Lisätietoja antaa Pirjo, puh. **040 526 6050**.

